

Produksjon av hagebær i Nord-Norge

Inger Martinussen¹, Anita Sønsteby², Ingrid Myrstad³ & Arne Stensvand⁴

¹Bioforsk Nord, ²Bioforsk Øst, ³Landbrukstjenesten Midtre Hålogaland, ⁴Bioforsk Plantehelsetilstand
inger.martinussen@bioforsk.no

Den senere tids fokus på lokal mat, bærekraftig matproduksjon og helse har økt interessen og bruken av bær. Smaksmessig er den nordnorske bæra i verdenstoppen, og nordnorske forbrukere er opptatt av hvor bæra kommer fra. Dette gjelder spesielt bær til friskkonsum. I dag er Nord-Norge langt fra selvforsynt med hagebær. For å kunne dekke en større andel av eget marked trenger vi langt flere og større dyrkere av arter som jordbær, solbær, stikkelsbær, bringebær og rips. Eksport av nordnorske bær bør også være et langsiktig mål. Klimatiske forhold i nord stiller krav til kunnskaper og gir utfordringer, men også muligheter. Sykdomspresset er lite på grunn av lavere temperaturer og dette klimaet gir også søte bær med høyt innhold av ulike antioksidanter. For å kunne oppnå en lønnsom produksjon i framtida trengs klimatilpasset plantemateriale og klimaforbedrende tiltak på dyrkningssiden. Erfaringer fra ellers i landet viser at framtida ligger i tunneldrift. Dyrking i tunneler gir le og bedre klima for blomsterdannelse, blomstring

og modning. Vi håper på å få i gang et nordnorsk satsningsprosjekt på hagebær i Nord-Norge. Dette prosjektet skal være forankret i næringa med dyrkere som deltagere. Fra gammelt av har det vært vanlig med rips i hagene i Nord-Norge, og man kan påstå at rips er den mest nordnorske av alle hagebær. Bioforsk Nord Holt har en samling av nordlig sortsmateriale (fra Norge, Finland og Russland) av både rips og solbær, og noen av disse er lovende for kommersialisering. Sortsmateriale vil bli oppformert og testet ute i felt hos dyrkere, i plasthus og under kontrollerte forhold i forsøksveksthus. Sortene vil bli evaluert i forhold til dannelse av blomsteranlegg, blomstring, god pollinering, produksjon, smak og egnethet for ferskvare og/eller prosessering. Prosjektet tar også sikte på å lage et strategidokument for bærproduksjonen i Nord-Norge. Arbeidsgruppa skal bestå av aktører fra FoU, rådgivningstjeneste, forvaltning, produsenter, industri og omsetningsledd. Strategien skal omfatte både kunnskapsbehov, økonomi og markeds mål.